

geleverde prestaties. Ik noem bijv. de door de onderneming geïncasseerde vestigingsplaatspremie, de externe organisatiepremie als gevolg van ondernemersafspraken (kartel), de proportionaliteitspremie als gevolg van de gunstige kwantitatieve verhoudingen in de aangewende produktiemiddelen. Alleen voorzover de winst van het bedrijf bestaat uit een efficiëntiepremie is het causale verband met de geleverde arbeidsprestatie der werknemers duidelijk.

Het wil mij dan ook voorkomen, dat men de winstdeling alleen kan verdedigen op grond van louter praktische overwegingen. Ik herhaal hier echter hetgeen ik in het voorafgaande reeds opmerkte, dat een aanzienlijk deel van het bedrijfsleven niet voor winstdeling in aanmerking komt. Het gevaar is dan ook niet denkbeeldig, dat de werknemers in deze sectoren zich achtergesteld zullen voelen bij de werknemers in die bedrijven, die wél winstdeling kennen. Eerstgenoemde groep werknemers zal aan deze situatie waarschijnlijk hogere looneisen ontlenen.

Hetzelfde geldt grosso modo ook voor de *vermogensaanwasdeling*.

Zowel bij winstdeling als bij vermogensaanwasdeling blijft tenslotte de fundamentele moeilijkheid bestaan, dat het niet mogelijk is de omvang van de winst op volkomen objectieve wijze vast te stellen. Subjectieve beleidsoordelen zijn mede bepalend voor de winstvaststelling. Verschil in opvatting tussen de belanghebbende groepen met betrekking tot deze vaststelling dreigt daarom een nieuwe bron van moeilijkheden te worden bij het loon- en inkomensbeleid; temeer waar het maken van een onderscheid tussen de funktiedragende en de funktieloze winst, in de door J. L. Mey bedoelde zin, vrijwel onmogelijk is.

Tussen het inkomen van de werknemers en de winst van het bedrijfsleven bestaat uiteraard een nauw verband. Het merkwaardige feit doet zich daarbij evenwel voor, dat het inkomen van de werknemer en het stijgen daarvan zonder meer als een zaak van gerechtigheid wordt beschouwd, terwijl grote groepen in onze samenleving de winst op zijn zachtst gesproken argwanend plegen te bezien. Winst kan in laatstbedoelde gedachtengang alleen worden behaald door het uitbetalen van te lage lonen en het berekenen van te hoge prijzen aan de consument.

Vandaar een slagzin als die van de coöperatieve verbruiksverenigingen: